

Whistleblowerpolitik for Rigsarkivet

1. INDLEDNING OG FORMÅL

- 1.1. Denne whistleblowerpolitik beskriver formålet med, at Rigsarkivet har en whistleblowerordning (herefter benævnt "Ordningen"), hvordan Ordningen fungerer, hvem der kan benytte Ordningen, og hvad der må indberettes via Ordningen.
- 1.2. Ordningen skal sikre, at en whistleblower hurtigt og fortroligt kan indberette overtrædelser, der er omfattet af lov nr. 1436 af 29. juni 2021 om beskyttelse af whistleblowere (herefter whistleblowerloven). Formålet hermed er at sikre åbenhed og gennemsigtighed i forhold til eventuelle ulovligheder og alvorlige uregelmæssigheder på arbejdspladsen. Ordningen er et supplement til den direkte og daglige kommunikation på arbejdspladsen om fejl og utilfredsstillende forhold mv. Ordningen er desuden et supplement til eksisterende muligheder for f.eks. at rette henvendelse til nærmeste leder, personale-/HR-afdelingen eller tillidsrepræsentanten. Ordningen begrænser ikke de gældende regler om offentligt ansattes ytringsfrihed, og der er således fortsat ytringsfrihed og meddeleret i overensstemmelse med de gældende regler herom.

2. HVEM MÅ BENYTTÉ ORDNINGEN?

- 2.1. Ordningen må benyttes af personer, der foretager en indberetning af oplysninger om overtrædelser, som personen har skaffet sig adgang til i forbindelse med vedkommendes arbejdsrelaterede aktiviteter, og som tilhører følgende personkreds (herefter benævnt "whistleblower"):
 - (a) Arbejdstagere.
 - (b) Selvstændigt erhvervsdrivende, som Rigsarkivet har et kontinuerligt og formaliseret samarbejde med, herunder leverandører.
 - (c) Frivillige.
 - (d) Lønnede eller ulønnede praktikanter
 - (e) Personer, som arbejder under tilsyn og ledelse af kontrahenter, underleverandører og leverandører, som Rigsarkivet har et kontinuerligt og formaliseret samarbejde med.
 - (f) Personer, der foretager indberetning eller offentliggørelse af oplysninger, som vedkommende har skaffet sig adgang til i et arbejdsmæssigt forhold, som siden er ophørt.
 - (g) Personer, hvis arbejdsmæssige forhold endnu ikke er påbegyndt, der indberetter oplysninger om overtrædelser, som vedkommende har skaffet sig adgang til i løbet af ansættelsesprocessen eller andre førkontraktuelle forhandlinger.
- 2.2. Personer, der ikke er omfattet af personkredsen som nævnt i punkt 2.1 kan ikke indberette via Ordningen, men er henvist til at indberette via de sædvanlige kommunikationsveje. Hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt, kan der indberettes via Datatilsynets eksterne whistleblowerordning, som beskrevet i punkt 10.



3. HVAD MÅ INDBERETTES VIA ORDNINGEN?

- 3.1. Ordningen omfatter indberetninger, som vedrører overtrædelser af EU-retten, der er omfattet af anvendelsesområdet for whistleblowerdirektivet (se punkt 3.4 (i)), samt indberetninger, som i øvrigt vedrører alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold (se punkt 3.4 (ii)).
- 3.2. Ved "overtrædelser" forstås handlinger eller undladelser, der
- (a) er ulovlige, jf. pkt. 3.4 (i), eller udgør en alvorlig overtrædelse eller et i øvrigt alvorligt forhold, jf. pkt. 3.4 (ii), eller
 - (b) gør det muligt at opnå omgåelse af formålet med de regler, som henhører under punkt 3.4.
- 3.3. Der kan indberettes om enhver oplysning, herunder rimelig mistanke, om faktiske eller potentielle overtrædelser eller alvorlige forhold, der er omfattet af punkt 3.4, og som har fundet sted eller med stor sandsynlighed vil finde sted i Rigsarkivet og om forsøg på at skjule sådanne overtrædelser.
- 3.4. Indberetningen skal angå overtrædelser eller potentielle overtrædelser omfattet af whistleblowerloven defineret som handlinger eller undladelser, der:
- (a) er ulovlige i henhold til EU-retten inden for en række specifikke områder, herunder f.eks.:
 - Offentligt udbud
 - Hvidvask
 - Produktsikkerhed- og overensstemmelse
 - Transportsikkerhed
 - Fødevarer- og fodersikkerhed
 - Dyresundhed og -velfærd
 - Miljøbeskyttelse
 - Folkesundhed
 - Forbrugerbeskyttelse
 - Beskyttelse af privatlivets fred og personoplysninger
 - Netværks- og informationssystemers sikkerhedDer henvises i den forbindelse til whistleblowerdirektivets bilag del I, som oplister de specifikke EU- retsakter, som er omfattet af anvendelsesområdet. Whistleblowerdirektivet kan tilgås her: [L_2019305DA.01001701.xml \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/305/oj/1/1).
 - (b) udgør en alvorlig lovovertrædelse eller et i øvrigt alvorligt forhold. Som eksempel på alvorlige overtrædelser af straffeloven kan nævnes:
 - Overtrædelse af eventuel tavshedspligt
 - Misbrug af økonomiske midler
 - Tyveri
 - Svig
 - Underslæb





- Bedrageri
 - Bestikkelse
 - Som eksempel på alvorlige overtrædelser af anden lovgivning kan nævnes:
 - Tilsidesættelse af en lovbestemt handlepligt
 - Grove eller gentagne overtrædelser af forvaltningsloven og offentlighedsloven
 - Grove eller gentagne overtrædelser af forvaltningsretlige principper, herunder undersøgelsesprincippet, krav om saglighed, magtfordrejningsgrundsætningen og proportionalitet
 - Bevidst vildledning af borgere og samarbejdspartnere Som eksempel på øvrige alvorlige forhold kan nævnes:
 - Sexchikane, jf. ligestillingslovens § 1, stk. 4, jf. stk. 6
 - Grov chikane, f.eks. på grund af race, køn, farve, sprog, formueforhold, national eller social oprindelse, politisk eller religiøst tilhørsforhold.
 - Grovere eller gentagne overtrædelser af arbejdspladsens interne retningslinjer om f.eks. tjenesterejser, gaver og regnskabsaflæggelse.
 - Alvorlige fejl og alvorlige uregelmæssigheder forbundet med it-drift eller it-systemstyring
- 3.5. Ordningen må kun benyttes til at indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser omfattet af punkt 3.4, der har fundet sted eller med stor sandsynlighed vil finde sted i Rigsarkivets organisation.
- 3.6. Bl.a. følgende forhold falder som udgangspunkt uden for Ordningens anvendelsesområde:
- Oplysninger af bagatelagtig karakter, oplysninger om øvrige forhold, herunder oplysninger om overtrædelse af interne retningslinjer om sygefravær, rygning, alkohol, påklædning og privat brug af kontorartikler eller overtrædelse af accessoriske bestemmelser som f.eks. manglende overholdelse af dokumentationspligt
 - Oplysninger om whistleblowerens eget ansættelsesforhold, herunder konflikter mellem medarbejdere, samarbejdsvanskeligheder eller forhold, der henhører under det fagretlige system, medmindre der er tale om seksuel chikane eller anden form for grov chikane.
- 3.7. Hvis indberetningen falder uden for Ordningens anvendelsesområde, skal whistleblowerenheden informere den pågældende om, at indberetningen af den grund ikke vil blive behandlet i regi af Ordningen. Whistleblowerenheden har efter forvaltningslovens § 7, stk. 1, pligt til at vejlede afsenderen om, at henvendelsen ikke er omfattet af loven, og om, hvortil henvendelsen eventuelt kan rettes. Arbejdspladsen kan, hvis der er hjemmel til at videregive oplysningerne efter anden lovgivning, vælge at viderebringe oplysningerne internt, hvis oplysningerne vedrører andre forhold, som arbejdspladsen gerne vil reagere på. Whistleblowerenheden har ikke pligt til at viderebringe indberetningen til en anden myndighed.



4. INDBERETNINGENS INDHOLD

- 4.1. Af hensyn til den videre undersøgelse af indberetningen, herunder for at kunne afdække forseelsen, er det vigtigt, at whistlebloweren belyser forseelsen bedst muligt. Det er således ikke muligt at foretage en nærmere undersøgelse af en indberetning, hvis indberetningen er uspecificeret, eller hvis den alene indeholder meget brede beskyldninger uden nærmere præcisering.
- 4.2. Det er derfor vigtigt, at whistlebloweren - så vidt muligt - oplyser følgende:
 - en beskrivelse af forholdet,
 - hvem der er involveret,
 - om andre er bekendt med mistanken om forholdet,
 - om ledelsen er bekendt med forholdet,
 - om der findes dokumentation (i form af f.eks. dokumenter eller billedermateriale), der støtter forholdet,
 - om og hvor der kan findes yderligere information om forholdet,
 - hvor lang tid forholdet har stået på, og
 - om whistlebloweren er bekendt med forsøg på at skjule forseelsen
- 4.3. Åbenlyst grundløse indberetninger vil ikke undergå nærmere undersøgelse.

5. HVORDAN KAN DER INDBERETTES OG HVEM SKAL DER INDBERETTES TIL?

- 5.1. Rigsarkivet har udpeget en whistleblowerenhed, der
 - a. modtager indberetninger og har kontakt med whistlebloweren,
 - b. følger op på indberetninger samt
 - c. giver feedback til whistlebloweren.
- 5.2. Whistleblowerenheden, der varetager opgaverne i punkt 5.1, er forankret i Rigsarkivets Enhed for HR & Jura og består af enhedschefen, en juridisk medarbejder samt to HR-medarbejdere
- 5.3. Rigsarkivets whistleblowerordning kan tilgås via Statens Whistleblowersystem, som er en digital whistleblowerportal, der muliggør anonym indberetning og efterfølgende anonym kommunikation. Portalen kan tilgås via et link på Rigsarkivets hjemmeside. Indberetning og efterfølgende kommunikation sker skriftligt.
- 5.4. Skriftlige indberetninger modtages af Rigsarkivets whistleblowerenhed og gennemlæses på hverdage inden for almindelig kontortid.
- 5.5. Whistleblowerenheden behandler alle skriftlige indberetninger fortroligt og i overensstemmelse med de regler om tavshedspligt, som fremgår af whistleblowerloven.

6. ANONYMITET

- 6.1. En whistleblower, der ønsker at indberette via Ordningen, kan indberette anonymt.





- 6.2. Såfremt whistlebloweren ønsker at foretage en anonym indberetning, bør den pågældende ikke oplyse sit navn eller andet personhenførbart som f.eks. adresse eller telefonnummer – heller ikke i vedhæftede dokumenter. Den pågældende bør endvidere være opmærksom på, at der ikke ved upload af filer – som dokumenter, film, fotos mv. – utilsigtet afgives identitetsoplysninger (f.eks. via metadata). Hvis der sendes oplysninger ind til whistleblowerordningen fra en computer, der er på Rigsarkivets netværk, eller via linket til den digitale whistleblowerportal på Rigsarkivets hjemmeside, vil dette kunne blive registreret som led i den almindelige logning af brugeraktiviteter på Rigsarkivets netværk. Dette kan undgås ved at taste web-adressen i en browser på en privat eller offentlig computer, der ikke er tilkoblet Rigsarkivets netværk.
- 6.3. Indberetning til Ordningen sker – som også beskrevet under pkt. 5.3 – via Statens Whistleblowersystem, som er en digital whistleblowerportal, der kan tilgås via Rigsarkivets hjemmeside. Der kan foretages anonym indberetning via den digitale whistleblowerportal, og det er også muligt efterfølgende at kommunikere anonymt via portalen, således at whistleblowerenheden kan stille supplerende spørgsmål, og whistlebloweren kan afgive supplerende oplysninger eller dokumentation. I forbindelse med indberetningen genereres der en engangskode, som af hensyn til at sikre anonymiteten ikke kan genskabes. Det er derfor vigtigt, at whistlebloweren gemmer koden et sikkert sted og husker løbende at logge på kommunikationsmodulet for at kontrollere, om whistleblowerenheden har stillet supplerende spørgsmål. Whistleblowerenheden har som udgangspunkt ikke mulighed for at komme i kontakt med whistlebloweren på anden måde, herunder gøre whistlebloweren opmærksom på, at der er sendt supplerende spørgsmål og lign.

7. ORIENTERING TIL WHISTLEBLOWEREN

- 7.1. Whistlebloweren modtager:
- en bekræftelse på modtagelsen af indberetningen inden for syv dage efter modtagelsen heraf, og
 - feedback hurtigst muligt og som udgangspunkt inden for tre måneder fra bekræftelsen af modtagelsen af indberetningen.
- 7.2. Ved feedback forstås en meddelelse om tiltag truffet af Rigsarkivet til at vurdere rigtigheden af påstande i indberetningen, og hvor det er relevant, til at imødegå den indberettede overtrædelse. Den af whistleblowerenheden meddelte feedback skal til enhver tid iagttage gældende lovgivning, herunder regler om tavshedspligt og de persondatarelige regler, hvilket kan medføre begrænsninger i forhold til indholdet af den feedback, som whistlebloweren modtager.
- 7.3. Der kan efter omstændighederne være behov for at forlænge tidsrammen for feedback, hvor det er nødvendigt af hensyn til sagens konkrete omstændigheder, navnlig indberetningens art og kompleksitet, hvilket kan kræve en langvarig undersøgelse. Såfremt dette er tilfældet, underrettes whistlebloweren herom.



8. ORIENTERING TIL OG BESKYTTELSE AF DEN BERØRTE PERSON

- 8.1. Rigsarkivet vil som følge af den særlige tavshedspligt i lovens § 25 kunne undlade at opfylde oplysningspligten efter databeskyttelsesforordningens artikel 14 over for den indberettede, jf. forordningens artikel 14, stk. 5, litra d. Den indberettede vil dog som udgangspunkt blive underrettet om, at der er indgivet oplysninger om vedkommende. Den omhandlede person vil således modtage underretning, når sagen henlægges, hvis den er åbenbart grundløs, ligesom den omhandlede person vil blive involveret i forløbet, hvis sagen realitetsbehandles.
- 8.2. Den berørte person har i henhold til whistleblowerloven ret til beskyttelse af sin identitet under sagsbehandlingen og ret til et effektivt forsvar. Disse rettigheder kan ikke fraviges ved aftale til skade for den berørte.
- 8.3. Rigsarkivet iagttager i øvrigt den berørte persons rettigheder i henhold til persondataforordningen. Der henvises til Rigsarkivets Privatlivspolitik hvor der kan læses nærmere om behandlingen af personoplysninger og de registreredes rettigheder. [Privatlivspolitikken kan findes her.](#)

9. WHISTLEBLOWERENS BESKYTTELSE

- 9.1. Betingelser for beskyttelsen af whistleblowere
 - 9.1.1. Whistlebloweren er i medfør af whistleblowerloven beskyttet mod repressalier, hvis whistlebloweren har indberettet under Ordningen. Beskyttelsen gælder kun, hvis følgende betingelser alle er opfyldte:
 - Personen, der foretager indberetningen, opfylder betingelserne for at være en whistleblower (se punkt 2).
 - Whistlebloweren havde rimelig grund til at antage, at de indberettede oplysninger var korrekte på tidspunktet for indberetningen.
 - De indberettede oplysningerne henhører under whistleblowerlovens anvendelsesområde (se punkt 3.4).
 - 9.1.2. Ved "repressalier" forstås en ufordelagtig behandling eller ufordelagtig følge som reaktion på en indberetning. Det kan eksempelvis være suspension, afskedigelse, degradering, m.v.
 - 9.1.3. Såfremt whistlebloweren foretager indberetning i ond tro og velvidende, at de indberettede oplysninger ikke er korrekte, er whistlebloweren ikke beskyttet mod repressalier. Whistlebloweren kan efter omstændighederne straffes, hvis der forsætligt indberettes falske anmeldelser. Er whistlebloweren ansat i Rigsarkivet, kan det tillige få ansættelsesretlige konsekvenser.
 - 9.1.4. Beskyttelsen i dette punkt 9.1 omfatter, ud over den i 2.1 nævnte personkreds, også følgende personer:



1. Formidlere
 2. Tredjeparter, der har forbindelse til whistlebloweren, og som risikerer at blive udsat for repressalier i en arbejdsrelateret sammenhæng (eksempelvis en kollega)
 3. Virksomheder og myndigheder, som whistlebloweren ejer eller arbejder for eller på anden måde er forbundet med i en arbejdsrelateret sammenhæng (eksempelvis en virksomhed, som whistlebloweren ejer).
- 9.1.5. Oplysninger om whistleblowerens identitet eller andre oplysninger, ud fra hvilke whistleblowerens identitet direkte eller indirekte kan udledes, videregives kun til andre end whistleblowerenheden efter forudgående indhentelse af whistleblowerens udtrykkelige samtykke.
- 9.1.6. Oplysninger om whistleblowerens identitet kan dog uden samtykke videregives til andre offentlige myndigheder, hvis videregivelse sker for at imødegå overtrædelser (eksempelvis en kriminel handling, der ikke har fundet sted endnu), eller med henblik på at sikre berørte personers ret til forsvar. Hvis whistleblowerens identitet videregives uden samtykke, vil whistlebloweren blive orienteret herom, herunder modtage en begrundelse for videregivelsen, medmindre underretningen vil bringe relaterede undersøgelser eller retssager i fare.
- 9.1.7. Whistleblowerens identitet kan tillige videregives ved en eventuel retssag vedrørende det indberettede forhold.
- 9.1.8. Andre oplysninger fra indberetningen og dermed oplysninger, som ikke afslører whistleblowerens identitet, videregives kun til personer uden for whistleblowerenheden som led i en opfølgning på en indberetning eller for at imødegå en potentiel overtrædelse af de forhold, der fremgår af punkt 3.4.
- 9.1.9. Forvaltningslovens kapitel 4-6 om partsaktindsigt, partshøring og begrundelse finder ikke anvendelse på de oplysninger, der er nævnt i pkt. 9.1.5 (dvs. oplysninger om whistleblowerens identitet eller andre oplysninger, ud fra hvilke whistleblowerens identitet direkte eller indirekte kan udledes).

10. EKSTERNE WHISTLEBLOWERORDNINGER

- 10.1. En whistleblower, der påtænker at foretage indberetning under Ordningen, kan i stedet vælge at indberette via Datatilsynets eksterne whistleblowerordning, eksempelvis hvis whistlebloweren er bekymret for repressalier. Datatilsynets eksterne whistleblowerordning kan tilgås via Whistleblowerordningen i Datatilsynet.
- 10.2. Der opfordres til at indberette via Rigsarkivets interne whistleblowerordning i tilfælde, hvor overtrædelser vurderes at kunne imødegås effektivt internt, og hvor whistlebloweren vurderer, at der ikke er risiko for repressalier. Det skal dog understreges, at whistlebloweren frit kan vælge mellem at indberette under Ordningen eller [Datatilsynets eksterne whistleblowerordning](#).



11. DATASIKKERHED OG DATAOPBEVARING

- 11.1. Indberetninger opbevares så længe, det er nødvendigt og forholdsmæssigt for at overholde de krav, der følger af dansk lovgivning.
- 11.2. Rigsarkivet behandler alle oplysninger, som indberettes via Ordningen, herunder oplysninger om personer, der indberettes via Ordningen, i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning.
- 11.3. Alle indberetninger vil blive opbevaret forsvarligt, og det vil kun være muligt for relevante personer i whistleblowerenheden at tilgå oplysningerne.
- 11.4. Indberetninger slettes automatisk i den elektroniske whistleblowerportal, jf. pkt. 5.3 og 6.3., efter 90 dage. Denne sletning vil dog blive udskudt yderligere 90 dage, hvis sagsbehandlingen fortsat er i gang. Indberetninger samt øvrig kommunikation med whistlebloweren overføres i relevant omfang til Rigsarkivets ESDH-system i overensstemmelse med den journaliserings- og dokumentationspligt, som påhviler offentlige myndigheder.
- 11.5. Hvis der på baggrund af de indsamlede oplysninger gennemføres en disciplinær sanktion over for den indberettede person, eller der i øvrigt foreligger grunde til, at det er sagligt og nødvendigt fortsat at opbevare oplysninger om den indberettede person, opbevares oplysningerne, hvor der er tale om en ansat, i den ansattes personalemappe.

12. SPØRGSMÅL

- 12.1. Hvis du har spørgsmål vedrørende denne whistleblowerpolitik, er du velkommen til at kontakte Rigsarkivets chefjurist på jura@rigsarkivet.dk.

13. OPDATERINGER

- 13.1. Denne whistleblowerpolitik er senest opdateret: 14. april 2025.

